



## [Klaus Rifbjerg: Idræt](#)

5 October, 2014

[Förstasidan](#) [Innehåll: Tidningen Kulturens kategorier](#) [Nyheter](#) [Utrikes](#) [Horace Engdahl på besök i Paris](#)

## Horace Engdahl på besök i Paris

jul12014

Skrivet av Anne Edelstam

[Nyheter](#)



Horace Engdahl på Hôtel MassaDet var på det anrika palatset, Hôtel de Massa, jag hade äran att lyssna på Horace Engdahls lysande franska. Hans senaste bok *Cigaretten efteråt*, översatt till franska *La Cigarette et le Néant*, presenterades dock inte här. Utan det var nobelpristagerskan i litteratur för år 2013, Alice Munro, denna kväll var ägnad åt.

### **Anny Romand**

stod som värdinna för kvällens evenemang för ”*gens de lettres*” – den intellektuella eliten, enkelt översatt. Hon är en fransk skådespelerska som har specialiserat sig på att ordna återkommande litteraturkvällar med inlevelsefulla uppläsningar ur nobelpristagares litterära verk. I Frankrike finns det en uppsjö av skådespelare dels

på grund av det statliga stödet för fransk filmproduktion (en av de största i världen) och på grund av att - tills för enbart några år sedan - samtliga filmer dubbades. Dubbingarna sker med hjälp av – just det – franska skådespelare. Flera av vilka har svårt att få ekonomin att gå ihop utan dessa.

Anny har funnit sin nisch. Hon anställer skådespelare för att läsa upp och väcka intresse för alster som kanske inte hade nått ut till allmänheten annars.

### Horace Engdahl

En för oss svenskar så känd – och ändå okänd – figur vi vant oss vid att se på svensk television varje år när vi spänt väntar på vilken författare den svenska akademien (Horace givetvis är medlem i) nu valt. Vi är dock kanske mindre vana att se honom själv som centralfigur. Denna kväll var inget undantag. På felfri franska berättade han om sitt engagemang för nobelstiftelsen. Jag går här inte in på den delen av hans utläggning då jag skrivit omgående om det i en föregående artikel (finns under mitt namn i sökmotorn på TK eller på min blogg: [www.articelsfromparis.com](http://www.articelsfromparis.com)). Tilläggs skall dock att Horace berättade om hur själva litteraturvalet – nämnt med tämligen luddiga termer av Alfred Nobel som ”det mest ansenliga verket med idealistisk tendens” – går till, vilket vi läsare ibland förundras över:

Verket måste föreslås av en professor, akademiker eller ett universitet, aldrig av skribenten själv. En nobelkommitté bestående av fem ledamöter läser igenom och sällar de cirka 200 förslagna verken. Därefter dras listan ner till ett tjugotal författare – världens intellektuella elit – och i slutet av maj har listan dragits ner till fem namn. Av dessa fem måste samtliga 18 ledamöter i akademien spendera sommaren med att läsa författarnas fullständiga verk (helst på originalspråket). I mitten av september jämförs rapporterna om dessa fem deltagare. Ingen kan dock bli nobelpristagare i första omgången ”en viss idissling krävs” förklarade Horace. Inte undra på att vara akademiker är ett livslångt arbete... Under femtio års tid hålls hemligheten inom akademiens väggar om varför en viss författare valts framför en annan. Så svar på frågan om varför det blev just Alice Munro denna vinter 2013 lär vi få vänta med.

### Alice Munro



Uppläsarna med Anny Romand till höger Horace erkände dock att han länge varit en stor beundrare av den kanadensiska novellförfattarinnan (född 1931) och tyckte även att hon var ”ett av vårt bästa val den senaste tiden”. Han motiverade det med att ”hon är kejsarinna på samtida noveller”. Munro förnyrar sig alltid men förblir trogen en realistisk stil. Hon observerar livet och människorna, utan att för den sakens skull vara fördömande utan snarare förvånar läsaren som inte alltid först förstår vem som är den centrala gestalten i novellen. För henne är alla människor och dess öden intressanta. Det modesta tempot i novellerna leder ofta till ett knivskarpt slut. Inget ord är för mycket och inget ord är intetsägande men så tar det också författarinnan sex till åtta månader att skriva ihop ett tjugotal sidor hon anser sig vara nöjd med.

### Författaren Engdahl

Men hur är då Horace (född 1948) själv som författare?

Jag måste erkänna att jag inte är lika flitig som han själv och har inte läst samtliga hans verk. Jag har koncentrerat mig på hans enda bok som är översatt till franska *La Cigarette et le Néant* (förlag Serge Safran). Den svenska titeln *Cigaretten efteråt* får tankarna till vad som sägs eller tänks på huvudkudden efter att ha haft sex med sin käraste medan den franska titeln har något mer ångestladdat över sig: *le néant* betyder ju ”intet”. Som om sex ledde till intet eller en förnekelse...

Men huvudkuddetankar kan jag hålla med om att dessa hans texter är. De är personliga anekdoter mer än en bok man läser likt en novell eller en roman. Vissa är fräcka, andra är roliga och somliga är vemodiga. Han tar upp samtida ämnen som bloggar och vad dessa har för betydelser eller inte... och nämner ett otal författare svenska

som utländska – av vilka flera gamla franska författare jag tvivlar på att många svenskar har läst och nämner ibland – inte utan en ironisk underton – även deras egocentriske leverne. Kanske en och annan läsare får genom hans bok upp ögonen och intresset för för dem hitintills okända författare. Det vore onekligen spännande att inte enbart få se deckare som mest lästa böcker i framtiden i de svenska folkhemmen...

Horace "kåserier" – om jag nu vågar kalla hans texter för det – tar upp flera tänkvärda ämnen och filosofiska grubblerier vilka tar läsaren lite närmare en av de 18 akademikerna utan att för den delen bli för privat.

Så gör som Horace själv, sjunk ner denna sommar i en skön fåtölj eller ligg i hängmattan och... läs!

**Anne Edelstam, text och bilder**